

Душан Богдановић

О пријатељству у духу православља

Ево кратког чедног есеја о пријатељству, који сам осмислио са својих седамнаест година. Пријатељ је човеку потребан у сваком животном добу, али у периоду интезивног бујања личности у коме сам био када сам ово први пут написао, пријатељство је насушна потреба. Након што сам мало порастао и сазрео, схватио сам да заправо сви прави-православни хришћани треба једни према другима да се односе као пријатељи. Зато се међусобно називају браћом и сестрама. То је идеалан однос међу људима, а идеално и савршено у овом свету оштре отуђености и саможивља још увек не постоји, али му свакако треба тежити, на индивидуалном и колективном нивоу. Есеј који сам написао пре 22 године, износим овде у непромењеном облику.

ПРИЈАТЕЉСТВО СЕ НЕ БИРА, ОНО БИВА

Пријатељство не може и не сме да се бира. Бира се само оно од чега човек има користи, односно у чему налази материјалан, или други интерес. Пријатељство у чијој основи је било какав интерес, није пријатељство - то је лаж.

Пријатељи се међусобно допуњују као личности, одговарају једно другом по карактеру и чине надличну целину. Успешно и дуготрајно пријатељство представља савршенство, јер потребно је много међусобног полета, уздржаности, много размењених речи, много ћутања, међусобних уступака, пожртвовања и, пре свега, међусобног поштовања.

Пријатељство је изнад моралних и емпиријских критеријума. Пријатељ се осећа по души, његове особине се не оцењују.

Пријатељство је издизање изнад сопственог интереса, излажење из јаства, јер за пријатеља жртвујемо себе и у томе налазимо задовољство, без обзира на жртву.

Зато су права пријатељства, као и свако друго савршенство, веома ретка, а срећан је човек који има барем једног пријатеља.

Можда ће се у далекој будућности човек усавршити као биће, те на земљи више неће бити ратова, глади, праваре, лажи... То се може постићи само на један начин-сви људи треба да постану прави пријатељи.

фебруар 1989. године